

Діщенко Д. В.
старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕРГОТЕРАПІЇ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УКРАЇНИ

Наразі в Україні є дуже актуальним питанням фізичної реабілітації оскільки різні захворювання і травми периферичної нервової системи та інші є соціально значущою проблемою зараз. Особливо така необхідність у кваліфікованих спеціалістах значно зросла внаслідок воєнних дій на території України. Загалом в Україні приблизно 6,1 % населення є людьми з обмеженими можливостями та ця цифра не перестає зростати. Тож фізична терапія вийшла на новий рівень розвитку – ерготерапія, який полягає у вдосконаленні старих методів терапії та введення сучасних, прогресивних реабілітаційних заходів.

Поняття ерготерапії можна тлумачити як комплекс методів, направлених на реабілітацію осіб з фізичними вадами (інсульт, опіки, ортопедичні травми, ураження кісток, травми хребта), когнітивними порушеннями (аутизм, навчання осіб з обмеженням життєдіяльності, синдромом дефіциту уваги й гіперактивності, інсульт) і емоційними розладами (посттравматичний стресовий розлад, депресія, тривога тощо), тобто відновлення основних функцій їх організму та підвищення якості їх життя в усіх сферах.

Різниця фізичної терапії та ерготерапії полягає в тому, що остання не лише допомагає відновити нормальну життєдіяльність організму людини, але і допомагає їй у створенні комфортних умов життя, соціальної адаптації в суспільстві, а також забезпечує можливість відновлення трудових навичок та задоволення щоденних потреб у догляді за собою чи за своїми близькими [1, с. 23].

Ерготерапевт є кваліфікованим спеціалістом та психологом, що розробляє індивідуальні програми для пацієнтів, які орієнтовані на забезпечення його повноцінного функціонування та ґрунтуються на даних про оточення людини, його життя до травми, про його стан на даний час, його особисті схильності та захоплення, а також його інтелект. Процес ерготерапії складається з декількох стадій: 1. Включення пацієнта в програму фізичної терапії; 2. Оцінка, постановка цілей, вибір методів; 3. Проведення програми ерготерапії; 4. Оцінка змін, що відбулися з хворим під час проведення даного лікування. Такий процес відновлення допомагає збільшити незалежність хворого та підвищити його самооцінку. Таким чином, ерготерапевта можна розцінювати як аналітика, який виявляє та систематизує інформацію про причини поведінкових проблем, що знижують якість життя пацієнта [2, с. 68-73].

Ерготерапію застосовують після інсультів, після черепно-мозкових травм, що вплинули на швидкість і якість життя, для покращення розумових процесів у людей похилого віку, після травм і при захворюваннях опорно-рухового апарату, при порушеннях периферичної нервової системи, при обмеженні рухливості різного походження, при атрофуванні м'язів від довгої нерухомості. Також використовуються спеціальні тренажери, які дозволяють імітувати такі дії як натискання на кнопку дверного дзвінка, роботу з кнопкою вимикача, закривання і відкривання клямки, дію дверної ручки, накидання на скоби і закривання навісного замка, вміння вставити вилку в розетку, а потім витягнути, зробити гвинтове обертання, показати кілька видів шнурівки, одночасне вставлення фігур у парні отвори.

Заняття будуються за принципом «від простого до складного». Перехід від найпростіших завдань до більш складних відбувається тільки після остаточного формування попередніх навичок, своєчасно коригується рівень складності завдань, інтенсивність навантажень. На заняттях особлива увага приділяється тому, щоб пацієнт був захоплений процесом.

Наприклад, бійці АТО під час своєї служби стикаються з багатьма психологічними проблемами, які порушують їх нормальну життєдіяльність, такі як: порушення сну; недовіра до рідних; сприйняття навколишнього світу, як загрози; самотність; агресія; наркотики, алкоголізм; відсутність емоцій та почуттів; відчуття провини; складність у пошуку роботи; нічні кошмари.

Тобто ерготерапія покликана розв'язувати проблеми, які виникають у людини під час виконання якихось звичайних, буденних справ, шляхом підбора комплексного та індивідуального підходу до кожного [3, с. 54].

Отже, ерготерапія полягає у відновленні втрачених рухових функцій та дрібної моторики верхніх кінцівок, та містить досягнення максимально можливої соціальної та економічної незалежності хворих та є дуже важливою галуззю в системі медичної реабілітації України, яка досі не налагоджена належним чином.

Список використаних джерел

1. Попов С.Н. Физическая реабилитация /за ред. С.Н. Попов / 3-е изд., перераб. и доп. Москва : Феникс, 2005. 184 с.
2. Супонева Н.А., Мальцева М.Н., Зимин А.А. Методические основы применения эрготерапии в реабилитации больных с острым нарушением мозгового кровообращения. Вестник восстановительной медицины: 2017. 68-73 с.
3. Мурза В.П. Фізична реабілітація: навч. посібник /за ред. В.П. Мурза. Київ : Орлан, 2004. 599с.